

Pedagogų kvalifikacijos institucijų veiklos įsivertinimas ir poveikis

Ingrida Šedeckytė-Lagunavičienė,
Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros
Mokyklų įsivertinimo skyriaus metodininkė

Naujos įsivertinimo metodikos link

- Platesnė perspektyva
- Vertybių vadyba
- Švietimo pagalbos institucijos veiklos įprasminimas:

Mokytojų mokytojai

Pagalba, parama mokyklų bendruomenėms

Metodinis darbas

Dėmesys mokytojų kompetencijų raiškai praktikoje

Poveikis mokinių pasiekimams ir pažangai

Lyderystė

- Lyderystė – tai ne naujas vadybos prieskonis, o kiekvieno bendruomenės nario įgalinimas.

(Lina Pečiulienė, 2019)

- Lyderystė turi šimtus apibrėžimų, tai ir procesas, ir kelias, ir būdas daryti įtaką, ir kitų vedimas, ir vizijos kūrimas, ir atsakomybė, ir rūpestis kitu – tikrai labai platus reiškiny. Bendras apibrėžimas, kad tai – procesas, kurio metu lyderis veda savo sekėjus arba kartu su sekėjais siekia bendro tikslo.

(Alisa Miniotaitė, 2019)

<https://www.alfa.lt/straipsnis/50380087/a-miniotaitė-lyderystės-augimas-tai-brandzios-visuomenės-pozymis>

Lyderystė mokymuisi

(Cibulskas, Žydžiūnaitė, 2012;
Valuckienė, Balčiūnas, Katiliūtė, Simonaitienė, Stanikūnienė, 2015)

- **Paslaugioji lyderystė** – tai lyderiavimas padedant kitiems, įgalinant juos tapti kompetentingais, padedančiais kitiems mokytis pagalbos teikimo būdų ir metodų konkrečioje veikloje.
- **Tarnaujančioji lyderystė** – remiasi į paslaugas orientuota nuostata, įgalinančia darbuotojus augti ir plėtoti savo gebėjimus.
- **Transformacinė lyderystė** – į pokyčius, kaitą orientuota lyderystė, palaikomas visų tobulėjimas ir mokymasis.

<https://www.ziniuradijas.lt/laidos/lyderio-dilema/tarnaujanti-lyderyste?video=1>

Ką pasakė ekspertai 2014 m.?

- Diegti visuotinės kokybės vadybos filosofiją (N=5);
- Diegti besimokančios organizacijos kultūrą (N=3);
- Tobulinti esamą metodiką (N=4);
- Leisti pasirinkti kitą metodiką (modelį, standartus) (N=1);
- Įdiegti el. įsivertinimo sistemą (N=5);
- Keisti institucijų darbuotojų asmenines nuostatas kokybės vertinimo atžvilgiu (N=2);
- Keisti išorinio vertinimo ekspertų nuostatas kokybės vertinimo atžvilgiu (N=1);
- Skirti finansavimą išorinio vertinimo vykdymui (N=4);
- Įgyvendinti stebėsenos sistemą (N=3).

Tyrimas

**„Bendrojo ugdymo mokyklų bendruomenės mokyklos pažangos samprata, orientuojantis į *Geros mokyklos koncepciją*“
(Targamadzė, Žibėnienė, Česnavičienė, 2018)**

„Mokyklos administracijos ir mokytojų refleksija apie NMVA ir kitų švietimą koordinuojančių įstaigų veiklą, mokyklos pažangos aspektu, (...) aiškiai įvardija nusivylimą savivaldybių švietimo centrais, švietimą koordinuojančiomis įstaigomis ir bendrąja švietimo politika.“

<http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2018/09/Tyrimo-ataskaita-%E2%80%9EBendrojo-ugdymo-mokykl%C5%B3-bendruomen%C4%97s-mokyklos-pa%C5%BEangos-samprata-orientuojantis-%C4%AF-Geros-mokyklos-koncepcij%C4%85%E2%80%9C..pdf>

(I)vertinimas

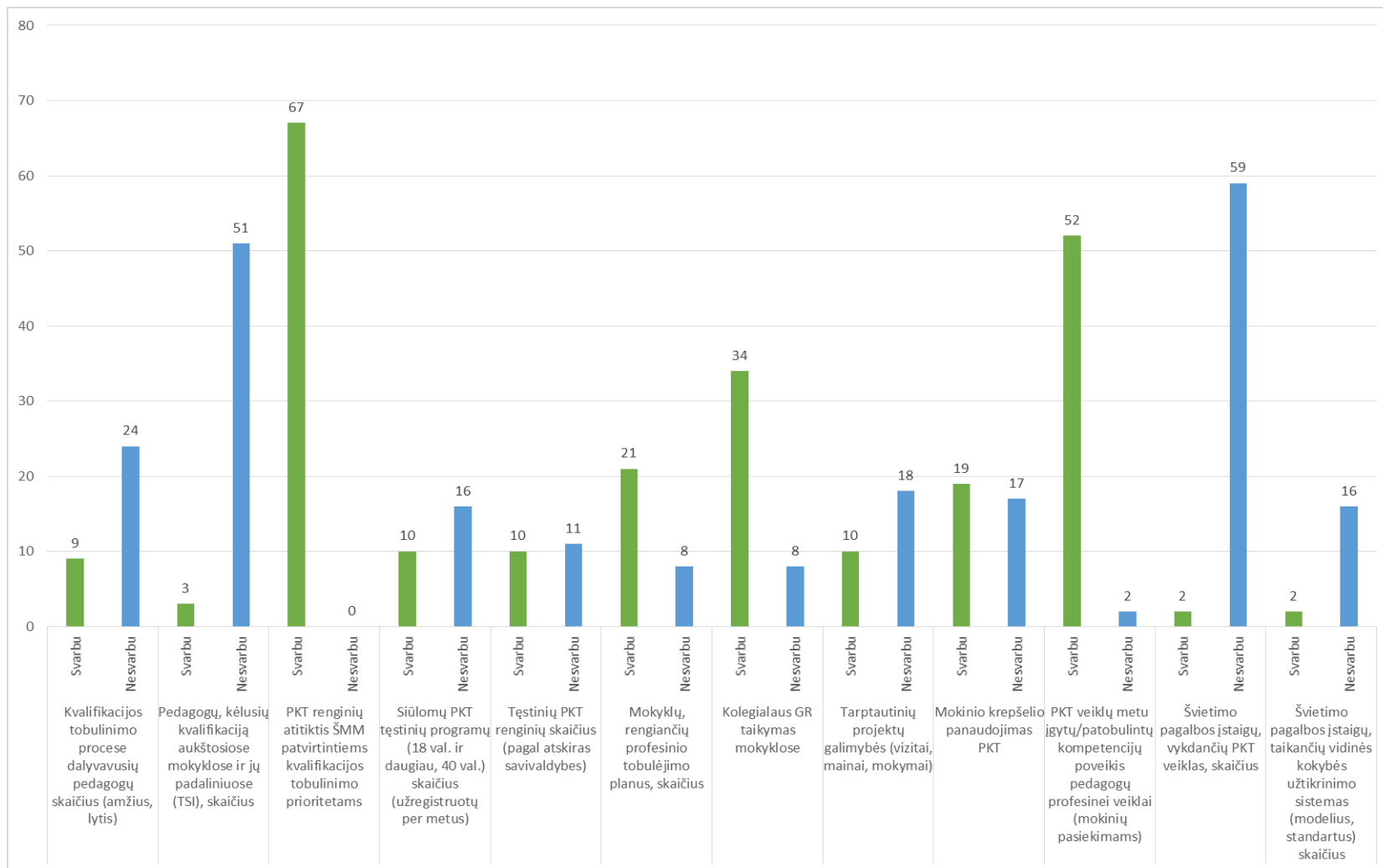
- Sistemingas veiklos tyrimas
- (I)vertinimas – veiklos vertės nu(si)statymas
- Būdas sužinoti savo veiklos būklę
- Veiklos tobulinimo kryptių nu(si)statymas
- Galimybės planuoti pažangos strategiją
- Savistaba, analizė, dialogas, refleksija
- Susitarimai ir nuolatinis mokymasis
- Filosofinis vertybinis pamatas
- Kas mums yra kokybė? Kodėl kokybė mums yra vertybė?
- Įtaka pedagogų žinių, nuostatų, vertybių, gebėjimų pokyčiams
- Įtaka mokinių pasiekimams ir pažangai
- ...

<http://www.svietimonaujienos.lt/mokytoju-kvalifikacijos-tobulinimo-instituciju-veiklos-kokybes-isivertinimo-procesai/>

Įsivertinimo veiksmingumas

- Veiksmingas – labai paveikus, stipriai darantis įtaką, efektyvus (indėlio ir rezultato santykis)
- Duodantis rezultatų (asmenybės ūgtis: asmenybės branda, pasiekimai ir pažanga)
Kiekvienas atrastas trūkumas yra laimėjimas!
- Kokybė matoma kaip kultūros dalis
- Poveikis susijęs su mūsų mąstymu ir pastangomis (viską padaro žmonės)

Galimi PKT stebėsenos rodikliai (švietimo pagalbos įstaigų (centrų, tarnybų) darbuotojų nuomonė) (N=93)

4.3.1 rodiklis *Kompetencija* (BUM įsivertinimo duomenys, N=930)

2016–2017 m. m. (**2017 m.**)

- 14 mokyklų (1,5 proc.) nurodo šį veiklos aspektą, kaip savo veiklos stiprybę,
- kaip silpnybę – 3 mokyklos (0,3 proc.) proc.,
- tobulinti renkasi 2 (0,2 proc.) mokyklos.

4.3.1 rodiklis *Kompetencija* (BUM įsivertinimo duomenys, N=846)

2017–2018 m. m. (**2018 m.**)

- 14 mokyklų (1,7 proc.) nurodo šį veiklos aspektą, kaip savo veiklos stiprybę,
- silpnybėmis nelaiko nė viena mokykla,
- tobulinti renkasi 2 (0,2 proc.) mokyklos.

4.3.2 rodiklis *Nuolatinis profesinis tobulėjimas* (BUM įsivertinimo duomenys, N=930)

2016–2017 m. m. (**2017 m.**)

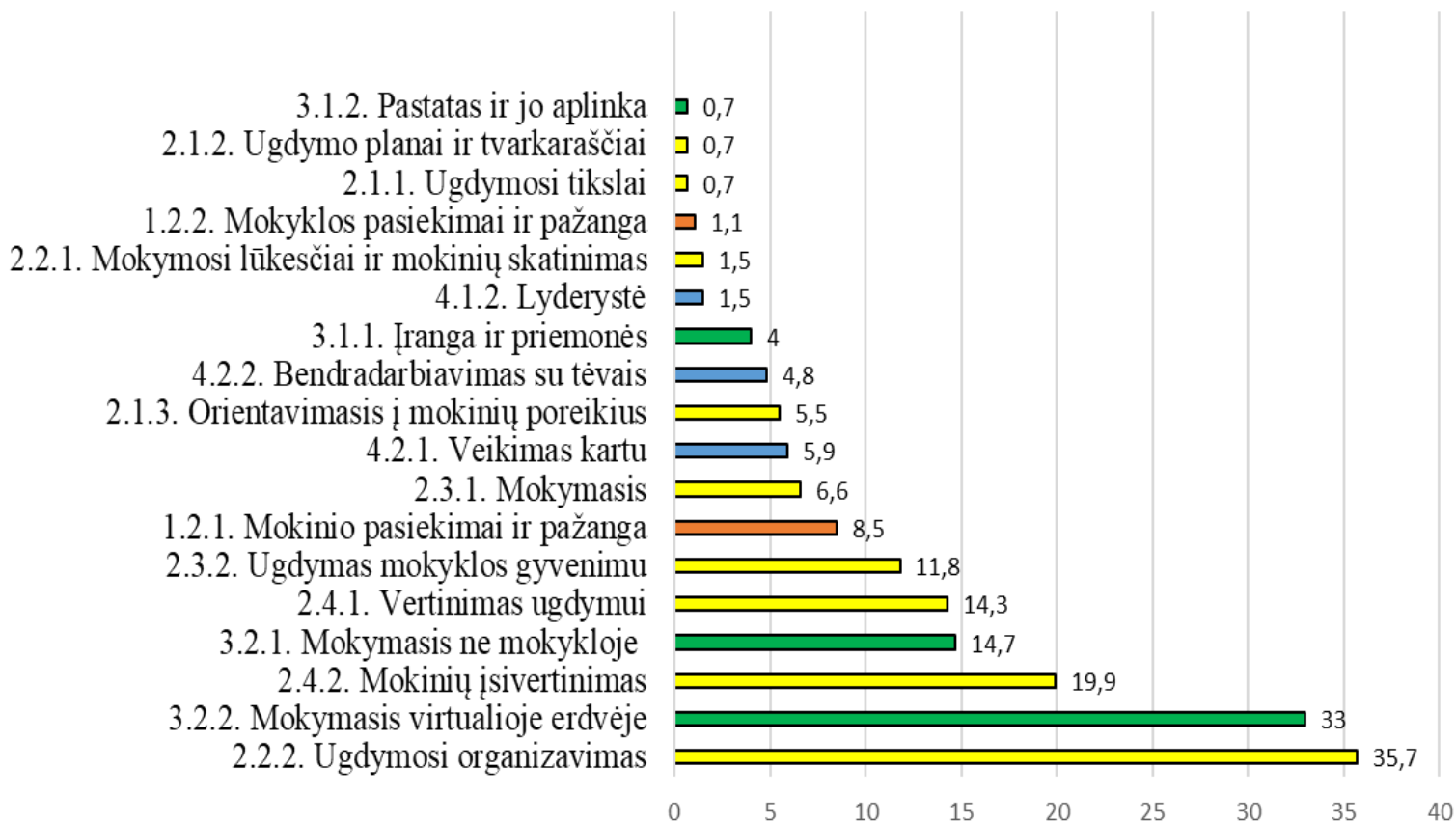
- 3 mokyklos (0,3 proc.) nurodo šį veiklos aspektą, kaip savo veiklos stiprybę,
- silpnybėmis nelaiko nei viena mokykla,
- tobulinti renkasi 2 (0,2 proc.) mokyklos.

4.3.2 rodiklis *Nuolatinis profesinis tobulėjimas* (BUM įsivertinimo duomenys, N=846)

2017–2018 m. m. (**2018 m.**)

- 24 mokyklos (3 proc.) nurodo šį veiklos aspektą, kaip savo veiklos stiprybę,
- kaip silpnybę – 3 mokyklos (0,4 proc.),
- tobulinti renkasi 2 (0,2 proc.) mokyklos.

Mokytojų profesinio tobulėjimo įtaka rodiklių tobulinimui Lietuvos mokyklose 2017 m. (BUM įsivertinimo duomenys, N=272) (proc.)

<http://www.svietimonaujienos.lt/mokytojo-profesinis-mokymasis-mokinio-ir-mokyklos-pazangai/>

„SUFLERIS“ PAŽANGAI IR POVEIKIUI

BESIMOKANČIOJO (KLIENTO) PERSPEKTYVA

KOKIE REZULTATAI?
(MOKYTOJO PROFESINIS AUGIMAS (TOBULĖJIMAS) → MOKINIO ŪGTIS, PASIEKIMAI, PAŽANGA)

FINANSINĖ / IŠTEKLIŲ PERSPEKTYVA

KAS MUS PARĖMĖ?
(MOKYMO(SI) APLINKOS)

PROCESŲ PERSPEKTYVA

KĄ IR KAIP DARĖME, NUVEIKĖME?
(MOKYTOJŲ MOKYMASIS IR PATIRTYS)

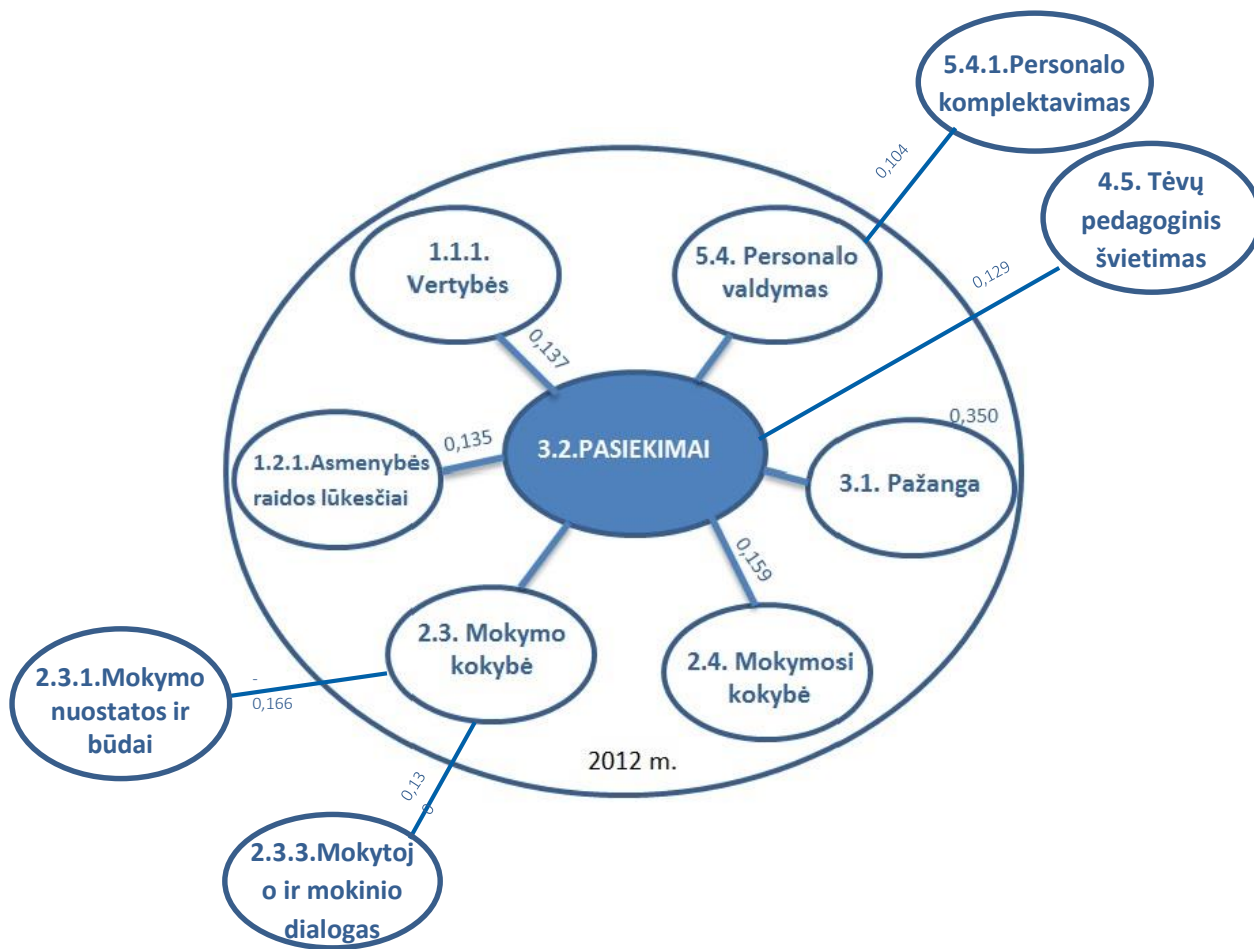
PERSONALO PROFESIONALUMO IR MOKYMO SI PERSPEKTYVA

AR NORĖJOME IR MOKĖJOME?
(LYDERYSTĖ IR VADYBA, PERSONALO MOKYMASIS)

BUM 2017–2018 m. išorinio vertinimo duomenys (N=143)

- 4.3.1. *Kompetencija ir 1.2.1. Mokinio pasiekimai ir pažanga* sieja statistiškai reikšmingas vidutinio stiprumo ryšys, kurio dydis 0,43 (Pearson correlation)
- 4.3.2. *Nuolatinis profesinis tobulėjimas ir 1.2.1. Mokinio pasiekimai ir pažanga* sieja statistiškai reikšmingas vidutinio stiprumo ryšys, kurio dydis 0,454 (Pearson correlation)

Mokytojo asmeninis meistriškumas – vienas svarbiausių veiksnių, lemiančių ugdymo(si) kokybę pamokoje ir mokinių pasiekimus. Kryptingas ir sėkmingas profesinis tobulėjimas, nukreiptas į mokinių pasiekimų gerinimą, tiesiogiai susijęs su **organizacijos kultūra, veiklos planavimu ir organizavimu** bei lyderystės skatinimu.

<http://www.svietimonaujienos.lt/mokytojo-profesinis-tobulejimas-remiantis-mokyklui-isivertinimo-ir-isorinio-vertinimo-duomenimis/>

Trys pagrindiniai veiksniai

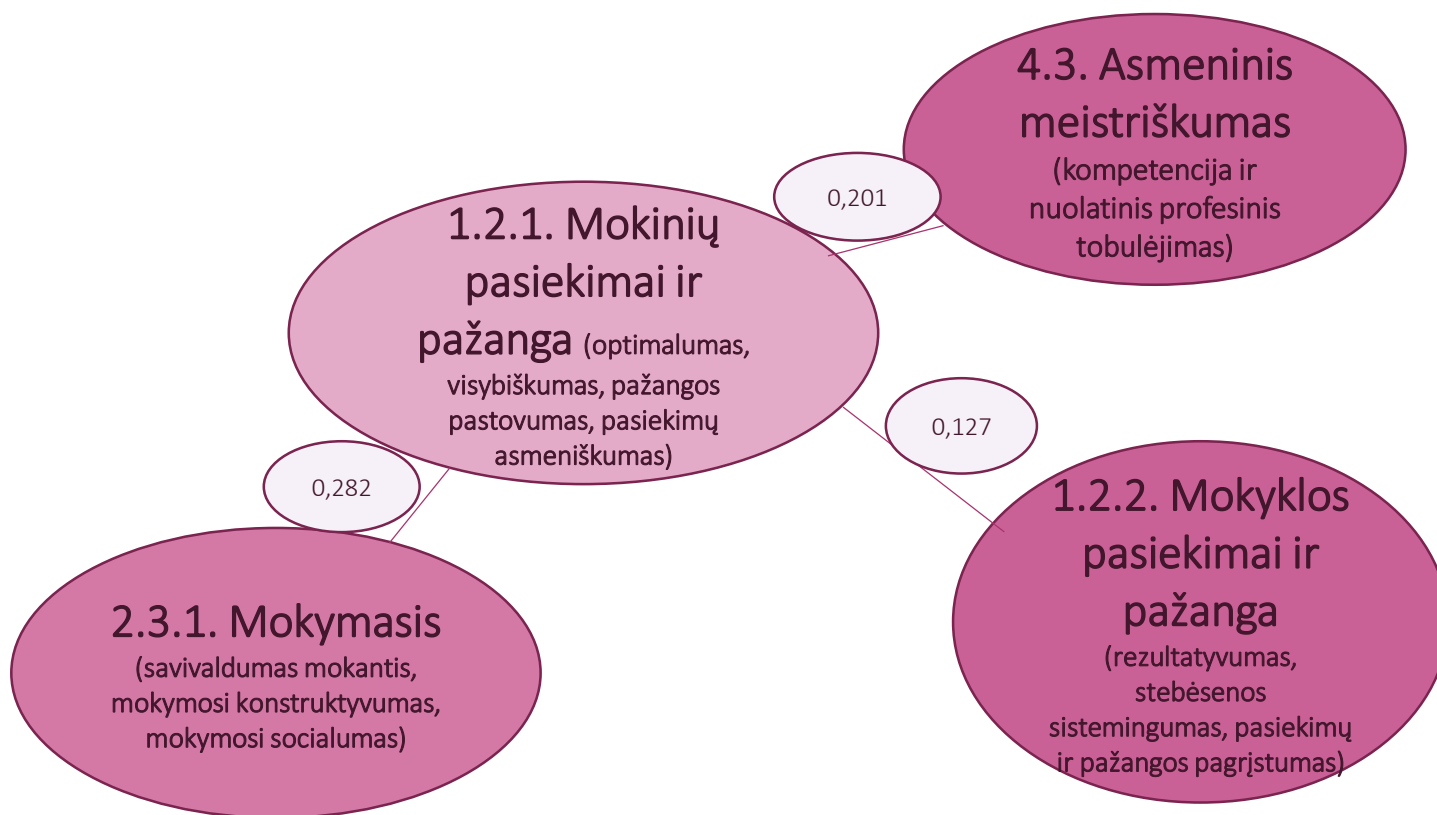
Remiantis 2017–2018 m. mokyklų išorinio vertinimo duomenimis (143 vertintos mokyklos) ir regresine (priklausomybių) analize,

mokinio pasiekimai ir pažanga labiausiai priklauso nuo mokymosi (savivaldumo mokantis, mokymosi konstruktyvumo ir mokymosi socialumo),

mokytojo asmeninio meistriškumo (kompetencijos, nuolatinio profesinio tobulėjimo),

mokyklos pasiekimų ir pažangos (rezultatyvumo, stebėsenos sistemingumo, pasiekimų ir pažangos pagrįstumo, atskaitomybės).

Trys pagrindiniai veiksniai (2017–2018 m., N=143)

Ką galima padaryti?

- Valstybiniai KT prioritetai, ilgalaikių KT programų rengimas
- Mokymasis mokyklų bendruomenėse (ugdymo komandos, veiklos tyrimo komandos, kolegialus grįžtamasis ryšys...)
- Mokytojų lyderystės gebėjimams, mokėjimo mokytis, tiriamajai kompetencijai (išmokyti mokytojus matuoti savo veiklos poveikį, atlikti veiklos tyrimą) skirtos ilgalaikės KT programos
- Mokyklų įsivertinimo, mokinių pažangos klausimams, geros pamokos temai skirtos KT programos (ugdyti refleksijos kultūrą)
- Mokyklų vadovų kompetencijoms, lyderystei skirtos KT programos
- GR sistema kartu su poveikio matavimu (svarbiausia mūsų pačių nuostatos!)

BUM (įsi)vertinimo duomenų naudojimas. Kodėl?

- Ar įsivertinimo/vertinimo duomenų naudojimas yra mūsų tikslas?
- Kiek tikime, kad įsivertinimo/vertinimo duomenų naudojimas padeda gerinti mūsų veiklą?
- Kokią vertę suteikiame įsivertinimo/vertinimo duomenų naudojimui?
- Kaip įsivertinimo/vertinimo duomenų naudojimas gali padėti paruošti „kabliukus“ sėkmingam mokytojų poreikių „pagavimui“?

(dr. Vilija Lukošūnienė)

Kvalifikacijos tobulinimo poveikis (1)

- **2017 m.** – 130 seminarų dalyvių, 21 poveikio atvejis (16 proc.) (aprašymų el. paštu apie įsipareigojimų vykdymą)
- **2018 m. I pusr.** – 93 seminarų dalyviai, 15 poveikio atvejų (16 proc.) (11 atliktų namų darbų pagal Subalansuotos veiklos rodiklių metodiką ir 4 el. laiškai apie įsipareigojimų vykdymą)

Išvada. 6 val. kvalifikacijos tobulinimo programa gali turėti poveikį ~10–20 proc. dalyvių (geriausiu atveju, **jei programos rengėjas aktyviai tuo domisi**)

Kvalifikacijos tobulinimo poveikis (2)

- **2018 m. II pusm.** – 50 programos dalyvių, 41 baigė tęstinę 40 val. programą.

Tarpinis poveikis – 39 poveikio atvejai (78 proc.) (realus darbas su m-klų (įsi)vertinimo duomenimis), 11 (28 proc.) poveikio atvejų po trijų mėnesių